

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 35. szám
1991. február 11., hétfő

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint
Ára 5,80 forint

Konzekvenciák pedig nincsenek

Irakot úgy fogják támadni, mintha a szovjetek ellen védekezniük
Géczi képviselő — Busóló Mohács

A fegyverügyben nem állapítható meg egyszemélyi felelősség, csak részfelelőségek — mondta televíziós interjújában Antall József miniszterelnök, ezért az ellenzék követelésével ellentétben, nem vált le senkit. A fegyverügyről szóló összeállításunkat a 3. oldalon olvashatják.

A hét végén két konferencia is volt Szegeden. Az Erdély-körök tanácskozásán mintegy százan vettek részt. Tizenhétven vettek részt azon a konferencián, melyet a magyarságtudat alakulásáról szervezett a kisgazdapárt egyik helyi aktivistája. A rendezvénytől egyébként a párt elhatárolta magát.

Az Öbölből csendesebb hírek érkeztek. Már ha csendesnek tekinthetjük a szárazföldi offenzívára való készülődés híreit. Az irakiak hosszú, kemény utcai harcokra készülnek Kuvaitban, az amerikaiak azt mérlegelik, hogyan lehetne minél kisebb áldozattal felszabadítani a miállamot. A hírek szerint összehangolt repülőgépes és helikopteres támadást szerveznek.

A hét vége minden bizonnyal kedves a szocialista párt számára, hiszen elnöküket újabb nemzetközi elismerés érte: tiszteleti szenátorrá választották. Hét végi választmányi ülésükön a szocialisták döntöttek két megüresedett képviselői helyük betöltéséről is.

Tovább késik a döntés

Amerikai és brit hírközlő szervek úgy tudják, hogy az Öböl-térségbe vezényelt több nemzetiségű alakulatok vezetői arról igyekeztek meggyőzni az amerikai védelmi minisztert és a kíséretében levő vezérkari főnököt, hogy még legalább két hetet várni kell a szárazföldi harcokkal, ellenkező esetben igen súlyosak lesznek az amerikai veszteségek. A londoni Sunday Times szerint egyes parancsnokok további egy hónap légi előkészítést tartanak minimálisan szükségesnek.

Az egyoldalú légitámadás, Irak puhítása a hét végén is folytatódott. A főváros, Bagdad egy újabb, immár második hidját is lebombázták, s egy harmadikat is találat ért.

„Nem érte el a várakozások szintjét” — nyilatkozta Rafszandzsani iráni elnök, miután tájékoztatta George Bush elnököt, akinek a békejavaslatára adott iraki választ. Szaadun Hammad iraki miniszterelnök-helyettes, aki Szaddám Huszein elnök választását Teheránba

vitte, vasárnap Ammanban a koalíció tagjai elleni diplomáciai és gazdasági bojkottára szólította fel az arab államokat — megfigyelők szerint kevés eséllyel. Arra sürgette továbbá őket, hogy határozottan utasítsák el az ENSZ „Amerika által kikényszerített” határozatait, más szóval: tudatta, hogy Kuvait ügyében mit sem változott Bagdad álláspontja. Egyúttal azt hangoztatta, hogy Irak kész a tárgyalásokra, de csak „előfeltételek és az Egyesült Államok beavatkozása nélkül”. Megismételte, hogy országa kész „a győzelemig harcolni”. Cheney amerikai védelmi miniszter riádai megbeszélései után nem volt hajlandó megjelölni időpontot a szövetségesek szárazföldi offenzívájának kezdetére. Az előkészítő szakasz eredményeit hazatérve ismerteti Bush elnökkel, aki a szaúdi uralkodóval és más koalíciós partnerekkel tartandó konzultáció nyomán hozza meg a döntést — közölte Cheney vasárnap esti sajtóértekezletén.

Cheney-Powell

Támadás 2 héten belül

Richard Cheney amerikai védelmi miniszter és Colin Powell, a vezérkari főnökök tanácsának elnöke vasárnap hazatért Szaúd-Arábiából, ahol a további haditervekről tárgyaltak a katonai vezetőkkel. Cheney és Powell hétfőn tájékoztatja George Bush elnököt, akinek a személyes döntésére van szükség a földi hadműveletek megindításához.

A hadvezetés azt a „légi-

földi” taktikát alkalmazza majd Irak ellen, amelyet európai szovjet támadás elhárítására dolgoztak ki. Az Irak elleni támadás további előkészítő bombázások után mintegy két hét múlva várható — jelentette vasárnap a The New York Times. A taktika szerint a szövetségesek a tüzérség, a légierő fő tüzét az ellenfél hátsó vonalaira, utánpótlására összpontosítják, hogy meg

törjék annak ellenállását, és elkerüljék a maguk nagyobb veszteségeit.

A lap szerint az amerikai katonai vezetés elsősorban azért folyomodik e taktikához, hogy elkerülje a frontális támadásból származó nagy embervesztést, s annak belpolitikai kihatásait. A „légi-földi” hadviselésnél harci gépek és helikopterek rakétái kapják a legnagyobb szerepet a beásott iraki páncélozások leállításában. Az amerikai hadvezetés változatlanul igen erősnek ítéli az irakiak legalább háromszoros védel-

mi vonalát, tüzérségét, harcászati rakétáit, és számítnak arra, hogy Irak nagy hordtávolságú lövegeivel vegyi fegyvert is bevet majd. A támadás azért nem egyseges, összefüggő vonalon, hanem különböző frontszakaszokon várható — így esetleg iraki területen, Bászra térségében is, hogy elkerüljék a legjobban védett kuvaiti partokat. E taktika ugyan csökkenti a veszteségeket, de a veszélyesül jár, hogy a szétszakadozott hadműveleti területen nincs megfelelő összehangolás — fűzte hozzá a lap.

Havel Visegrádról

Václav Havel rendkívül fontosnak tekinti a jövő héten tartandó lengyel-magyar-cseh-szlovák csúcstalálkozót, amelyen e három ország vezetői a tervek szerint közös nyilatkozatot fognak majd el. Egyebek közt erről szövegezte a cseh-szlovák elnök a Prága melletti Lány kastélyból vasárnap délután sugárzott rádióbeszélgetésében.

A hármasszövetség csúcstalálkozás lesz a Varsói Szerződésről, a három ország Európában elfoglalt helyéről, valamint a labilis szovjetunióbeli helyzetről — mondta Havel. A nyugati sajtóban megjelent olyan értesülésekkel kapcsolatban, miszerint a visegrádi találkozó kísérletet tesznek egy új csoportosulás létrehozására, Havel kijelentette: „nem alapítunk semmilyen pótlólagos paktumot”.

Újabb szegedi szocialista a Parlamentben

Géczi József és Jánosi György az MSZP új parlamenti képviselői. Géczi József, a Magyar Szocialista Párt országos elnökségének tagja, 41 esztendőes politológus, jogász, Jánosi György pedig a párt alelnöke, 37 esztendőes népművelő, szociológus lett az MSZP új parlamenti képviselője. Géczi József elsősorban agrárkérdésekkel, Jánosi György pedig közmuvelődéssel és oktatási ügyekkel foglalkozik. Ők ketten a közelmúltban elhunyt Demény Pál, illetve a mandátumáról lemondott Bossányi Katalin megüresedett helyét foglalják majd el a parlamenti padsorokban. Géczi Józsefet és Jánosi Györgyöt végül is 9 jelölt közül választotta az MSZP országos választmányja vasárnapi ülésén. A döntés csaknem 8 órát vett igénybe.

Az országos választmány nyilatkozatot fogadott el a kormányhoz a fegyverreladási botrányban játszott szerepéről és felelőségéről. Ebben leszögezte: aggodalommal figyelik azokat a feszültségeket, amelyek az elmúlt időszakban Magyarország és egyes szomszédai viszonyában kialakultak, és amelyek hátrányosan befolyásolják az ott élő magyar kisebbség helyzetét is. Ezekhez a prob-

lémákhoz a magyar kormány, illetve annak néhány tagja átgondolatlan, a következményekkel nem számoló, vagy azokat felmérni nem képes lépései, megnyilatkozásai is hozzájárultak. A kormányt súlyos felelősség terheli a horvátországi fegyverszállítással kapcsolatos botrányért. Az engedélyezési eljárás során több ponton is megsértette a fegyverkereskedelempre vonatkozó saját rendeletét. Az ügyvel kapcsolatos jogszabály megkeresésekre nem adott érdemi választ, és megkésétt a tisztázó vizsgálat elrendelésével is. Az utolsó pillanatig tartó értelmetlen tagadás és indokolatlan tiltakozás nemcsak itthon rendítette meg a kormány szavahihetőségét, hanem az ország nemzetközi tekintélyének is komoly károkat okozott. Az ilyen felelőtlen magatartás Magyarország alapvető nemzeti érdekeit veszélyezteti.

Az MSZP követeli — olvasható a dokumentumban —, hogy a miniszterelnök, párttársakat és személyes presztízszempontokat félretéve, vonja le az ügy politikai tanulságait, valamint személyi konzekvenciáit. A párt javasolja, hogy az Országgyűlés mielőbb nyílt vitában tekintse át hazánk külpolitikájának legfontosabb kérdéseit.

Előadás Zsombón

Mr. Paddy Doherty és a profit nélküli haszon



Tegnap Zsombó község vendége volt Paddy Doherty, az észak-írországi Londonderry városában működő Inner City Trust (Belső Városi Érdekközösség) közösségi vállalkozás igazgatója. Az ír üzletember és polgárjogi szakértő a nemrégiben alakult budapesti „Közösségi vállalkozásokért” Alapítvány meghívására érkezett Magyarországra, és egyhetes tartózkodása során olyan településeken tart előadásokat, amelyek az utóbbi évek önerős közösségi fejlesztőmunkája alapján lehetővé tehetővé válnak az itthon ismeretlen vállalkozási forma kialakítására.

A közösségi vállalkozások lényege szerint a városrészek vagy kistelepülések lakóinak szervezete önállóan határozna meg a közvetlen környezetük kialakítását és felújítását, a célhoz szükséges pénzalapot pedig a fejlesztésben érdekelt helyi cégek és alapítványok, illetve az esetleges állami támogatás biztosítaná. Ehhez azonban természetesen előbb működőképes közösségi szervezeteket kell létrehozni, amelyre pillanatnyilag Magyarországon — figyelembe véve az utóbbi évtizedek erőszakos közösségteremtő módszereit — nem sok esély van. Doherty úrnak azonban más a véleménye.

— Igen, tisztában vagyok azzal, hogy itt még általán-

ban fenntartással fogadják ezt a közösségi formát, hiszen látszatra hasonló az eddigiekre. Am nézőpontom szerint az emberi közösségek fejlődésének legbiztosabb útja, ha az egyén felelősséget vállal saját környezetéért. Nem tudom, másutt hogy van, de itt Zsombón ezt igazolni látom. Az emberek hajlandók részt venni saját településük alakításában.

— Hogyan képzel el egy ilyen vállalkozáshoz ugyan-csak szükséges pénz előteremtését?

— E vállalkozási forma lényege, hogy az emberek tisztán lássák: az állam pénze nem a kormányé vagy a helyi vezetése, hanem mindannyiuké, s a vezetőknek pedig tudomásul kell vennie, hogy ezt a pénzt úgy kell a polgároknak fordítani, ahogyan azt a közösségek igénylik. Az előző rendszer szerint azért omlott össze, mert egy elméletnek akart megfelelni, és nem a polgárok kívánságának.

— Miben látja a vállalkozási forma legnagyobb előnyét?

— Ez egy olyan vállalkozási mód, amely nem arra törekszik, hogy minél több profitot termeljen, és — hosszú távon — mégis igen nagy haszonnal jár. Egy közösségi pénzalappal készülő lakóház építése például nem csak lakásgondokon segíthet, de munkalehetőséget is teremt, s közben pedig szak-képesítést és a szakmai gyakorlat lehetőségét is nyújtja a helybeliek számára. Ennek eredményeként pedig kialakul egy olyan életkörnyezet, amely a lakók el-képzése szerinti, és meg-előzetesen érdekelt helyi cégek és alapítványok, illetve az esetleges állami támogatás biztosítaná. Ehhez azonban természetesen előbb működőképes közösségi szervezeteket kell létrehozni, amelyre pillanatnyilag Magyarországon — figyelembe véve az utóbbi évtizedek erőszakos közösségteremtő módszereit — nem sok esély van. Doherty úrnak azonban más a véleménye.

— Tervez-e támogatást a megalakuló magyar közösségi vállalkozások számára?

— Konkrét anyagi támogatásról még nem beszélhetek, de a szakértőink tapasztalataira bizonyosan számíthatnak. A brit közösségek kétségkívül azon lesznek, hogy a magyar vállalkozások támogatást nyerjenek.

Thatcher, Marx és a herceg

A jelenlegi magyarországi gazdaságpolitikai helyzetben a közösségi vállalkozások mozgalmáról aligha találunk zavarba ejtőbb kijelentést egy brit újságíró, Michael Delahaye megjegyzésénél, mely szerint: „Egy elgondolásban, amely sok ember számára képes a Thatcher-féle segítség magadon elvet kombinálni a marxista erővel, és ehhez még a királyi jóváhagyást is elnyerni, abban egészen biztosan van valami, amit nagyra kell értékelni.” De bármilyen talányos is legyen e megfogalmazás, valamit mégis tisztán kimond: egy olyan vállalkozási formáról van szó, amely nem ideológiák függvénye, és csakis a célt tekinti fontosnak. A cél pedig lehetőséget teremteni a társadalom valamennyi rétegéhez tartozó embernek, hogy saját környezetüket saját elképzelésük szerint teremtsék újjá. A dolghoz persze a mozgalom szülőhazájában, Nagy-Britanniában is pénz kell, s ennek előteremtése ott sem könnyebb, mint nálunk. Az így alakuló közösségi vállalkozások ugyan- is nem a lehető legnagyobb profit előérését tekintik céljuknak, hanem azt, hogy az alapítványok, szponzorok, vagy éppen az állam által rendelkezésükre bocsátott összegből a közvetlenül érintettek tervezzék és valósítsák meg a közvetlen élőhelyük arculatát. Az angol tapasztalatok azt mutatják, hogy egy-egy leromlott városrész revitalizációjában, vagy az elmaradott körzetek településeinek fejlesztésében ez a forma jobb eredményeket hozott, mint a kormányzati politika intézkedései, s oly annyira hatásosnak bizonyult, hogy mára már az állam és a magántőke külföldes támogatására is számíthat. És az sem lebecsülendő, hogy a brit mozgalom fő patronusa Charles, a walesi herceg.

Somogyi P. Sándor